

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

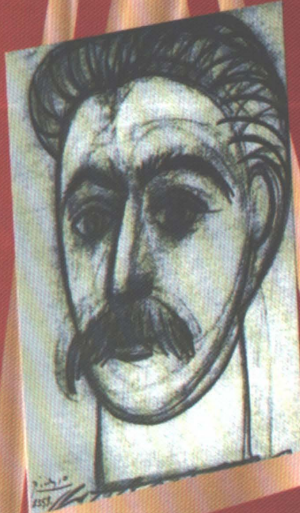
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

STALİN YARGILANIYOR

OYUN

Gün Zileli

Gün Zileli

Stalin Yargılanıyor

Oyun

© Gün Zileli 2010

KİBELE YAYINLARI - 14
Sinema-Tiyaro Dizisi - 2

STALİN YARGILANIYOR
Gün Zileli

Genel Yayın Yönetmeni: İskender Aydın
Kapak Resmi: Picasso
Kapak Tasarımı: Duygu Güven
Sayfa Düzeni: Veysel Coşkun

Bu kitabın yayın hakları, KİBELE YAYINLARI'na aittir; yayıncı izni olmaksızın, kısmen de olsa fotokopi, film vb. elektronik ve mekanik ortamlarda çoğaltılamaz. İsim verilerek tanıtım amacıyla alıntı yapılabilir.

Baskı - Cilt

Barış Matbaa Mücellit Ali Laçın
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok
No: 291 Topkapı – İSTANBUL
Tel: 0212 674 85 28 Fax: 0212 674 85 29

1. Baskı Ağustos 2010

ISBN : 978 - 9944 - 339 - 28 - 5

KİBELE YAYINLARI
Rıhtım Caddesi Tayyareci Sami Sokak
Demirli İş Merkezi No:18 Kat 4
Kadıköy / İstanbul
Tel: 0216 450 65 00 Fax: 0216 450 65 01
kibele@kibelegrup.com

Gün Zileli

Stalin Yargılanıyor

Oyun

Gün Zileli, (D. 24 Ekim 1946, Ankara)

1970 yılında, DTCF'nin Felsefe Bölümü'nün 2. sınıfından ayrıldı. 1960'lı yıllarda, *Yordam*, *Soyut* gibi edebiyat dergilerinde öyküleri yayımlandı; ayrıca, *Emekçi*, *Aydınlık*, *Proleter Devrimci Aydınlik* dergilerinde görev aldı ve yazdı. TIP, FKF ve Dev-Genç örgütlerinde çalıştı; son ikisinin yönetici organlarında bulundu. 1964 yılının Ağustos ayındaki ilk anti-emperyalist gösterilerde gözaltına alındı. 1966 yılındaki anti-emperyalist gösterilerden dolayı kısa süre hapis yattı. 1968 ve daha sonrasındaki öğrenci hareketlerinde yer aldı, 1969 yılında kısa süre hapis yattı. 1971-74 yılları arasında, üç yılı aşkın, Mamak Cezaevi'nde tutuklu kaldı; TÖS, Dev-Genç ve TİKP davalarından yargılandı. 1970'li yıllarda *Aydınlık*, *Halkın Sesi*, *Bora*, *Türkiye Gerçeği* dergilerinde, daha çok teorik ve siyasi nitelikte makaleler yazdı ve TİKP'nin yöneticiliğini yaptı. 1975 yılında, Adana'da, İncirlik Üssü'ne karşı yapılan yürüyüşte tutuklandı ve kısa süre hapis yattı.

12 Eylül'den sonra, TİKP davası dolayısıyla arandı ve on yıl kaçak yaşadı. Bu yıllarda, daha çok Mehmet Gündüz takma adıyla teorik yazılar yazdı; *Ufuklar*, *Saçak ve Sosyalist Birlik* dergilerinin çıkartılmasına önayak oldu, *Yapıt ve Somut* dergilerinde yazdı. 1990 yılının başında yurt dışına çıkıp İngiltere'de siyasi mülteci olarak yaşamaya başladı. Bu yıllarda, roman yazdı ve İngilizceden Türkçeye kitap çevirdi. *Amargi*, *Sosyalizmin Sorunları*, *Yeni Zamanlar*, *Birlikim*, *Apolitika*, *Ateş Hırsız*, *Uç*, *İmlasız*, *Bireylikler*, *Kitap-lık*, *Virgül*, *Köxüz*, *Öteki İsviçre*, *Açık Gazete*, *Özgür Üniversite*, *Haber Cumhuriyeti*, *Devrimci Demokrat* gibi dergi ve internet sitelerinde ağırlıklı olarak kitap eleştirisi yazılan yayımlandı. İstanbul Özgür Üniversite'de, "Devrimi Yeniden Düşünmek" ve "Komintern ile TKP" konulu seminerler verdi. Şu anda yazı ve röportajları, Aşk ve Devrim (www.gunzileli.com) adlı bireysel sitesinde de yayımlanmaktadır.

Kitapları

- *Bürokrasi ve Sosyalist Demokrasi* (Mehmet Gündüz adıyla), 1990, Koral
- *Anarşizmi Bir Devrim Çağrısıdır* (Mine Ege ve Hasan Baku ile birlikte), 1995, Kaos
- *Türkiye... Sosyal Patlamaya Doğru* (İlhan Tekin ile birlikte), 1995, Kaos
- *Deniz Orada*, 1995, Sel
- *Bahar ve Tipi*, 1997, Telos
- *Yarılma*, 2000, Ozan; 2002, İletişim
- *Havariler*, 2002, İletişim
- *Sapak*, 2003, İletişim
- *Ev*, 2004, İletişim,
- *Ulusalılık*, 2007, Özgür Üniversite
- *Komün*, 2007, Yaba
- *Stalinizm*, 2010, Özgür Üniversite

Çeviriler

- Abel Paz, *Halk Silahlanınca*, 1995, Kaos
- Eugenia Ginzburg, *Anafora Doğru*, 1996, Pencere
- Eugenia Ginzburg, *Anaforun İçinde*, 2000, Pencere
- Herman Gorter, *Yoldaş Lenin'e Açık Mektup* (Kemal Orcan ile birlikte), 2001, Günizi
- Paul Avrich, *Kronstadt 1921*, 2006, Versus
- E.H. Carr, *Bakunin*, 2006, Versus
- Jan Valtin, *Karanlığın Ötesinde*, 2009, Kibele
- Michael Seidman, *İşçiler Çalışmaya Karşı*, (Emine Özkaya ile birlikte), 2010, Boğaziçi Üniversitesi

Sunuş

“Stalin Yargılanıyor” ilginç ve önemli bir oyun. Daha ilk okuyuşumda diyalogları akıcı, kurguyu çarpıcı bulmuştum. Hem sahne hem de perde için heyecan vericiydi. Tek sorun, yaklaşık 40 oyuncu gerektirmesiydi. Süreçte, rol sayısı 15, oyuncu sayısı 8 oldu; iki perde birleşti.

Gün Zileli’ye Stalin bağlamında böyle bir oyun yazdığı için teşekkür ederim –hem tiyatrosever hem de Stalinizme karşı (etkilerini yaşamış) bir sosyalist olarak.

Tarihsel bir fantezi...

Tarık Günersel

7 Aktör 1 Aktris ile oynanabilir:

Kişiler:

Josef Stalin

Boris Poskrehisev

Elizabet Meryemova

Grigoriy Orjonikidze – Sorgucu Mirayev – 2. Maskeli

Vyaçeslav Molotov - Aleksander Cekidze

Nikolai Yezhov - Lavrenti Beria – Andrei Vişinski – 1. Maskeli

Andrei Jdanov – Oleg Pinzşov – 3. Maskeli

Mihail Kalinin

Fakat gecenin birinde Stalin ansızın kararını değiştirmiş. Sebebini belki de hiçbir zaman anlamayacağız. Ruhunu günahlardan arıtmak için ise, daha bunun için zaman erkendi. Espri mi yapmak istemiş? Alışılmışın dışına mı çıkmak istemiş? Aleme karşı mizahtan anlar biri olarak mı görünmek istemiş?

Alexander Soljenitsin, *Gulag Takım Adaları*

1. Sahne:

Stalin'in Yazlıktaki Çalışma Odası.

*(Duvarda Lenin portresi. Stalin giyinmektedir. Masadaki çingırağı çalar. Kuş sesleri. Sekreteri **Boris** girer.)*

Stalin: Ne güzel bir hava, değil mi, Boris? Bu kuşlar da nereden çıktı, daha önce hiç duymamıştım. Bu sabah kendimi çok iyi hissediyorum. Dilimdeki o acılık da yok olmuş sanki. Kızım ile çıkıp şöyle bir dolaşsam...

Boris: Svetlana daha uyuyor, Stalin Yoldaş.

Stalin: Boris, dün gece sana verdiğim emirleri gönderdin mi?

Boris: Elbette, Stalin yoldaş.

Stalin: Bu ne acele! O emirleri derhal geri aldırın. Bir yanlışlık oldu.

Boris: NKVD'ye yolladıklarınızı da mı?

Stalin: Elbette. Zaten hatırladığım kadarıyla başka emir yoktu.

Boris: Evet, Stalin yoldaş. Ben de öyle hatırlıyorum.

Stalin: *(Sinirli)* O halde...

Boris: *(Endişeli)* Umarım acilen uygulamaya geçmemişlerdir.

Stalin: Daha fazla gecikme.

Boris: Emredersiniz, Stalin Yoldaş.

(Boris hızla çıkarken aşçı Meryemova, üstünde dumanları tüten bir kâse çorba bulunan tepsiyle içeri süzülür.)

Meryemova: Çorbanızı getirmiştım, Stalin Yoldaş. *(Kâseyi masaya bırakır.)*

Stalin: Daha erken değil mi çorba için?

Meryemova: Hayır, Stalin Yoldaş, saat tam on bir...

Stalin: Öyle mi? Demek bu sabah biraz geç kalktım.

Meryemova: Sanırım, efendim. Başka emriniz?

Stalin: Sağ ol, şimdilik bir şey yok. Akşama ne var?

Meryemova: Sizin için güzel bir "imam bayıldı" düşünmüştüm. Hani geçenlerde yiyip de çok beğendiğiniz Türk yemeği.

Stalin: Ha evet. Güzel...

(Meryemova tepside aldığı bir kaşıkla çorbadan bir yudum içer. Stalin sıkıntıyla izler.)

Stalin: Her zamanki gibi çorbama ortak oldun, Meryemova...

Meryemova: Evet, efendim. Gerekli bir önlem.

Stalin: Peki, bu önlemin benim hayatımı kurtaracağına gerçekten inanıyor musun?

Meryemova: Elbette. Büyüklerimiz doğrusunu düşünmüştür.

Stalin (*Sinirli bir hareketle önündeki çorba kâsesini itekler*): Bırak canım bu büyüklerimiz laflarını şimdi. Lenin yoldaş, *Devlet ve İhtilal*'de ne yazmıştı, biliyor musun?

Meryemova (*Suçlulukla boynunu eğip ellerini oğuşturarak*): Hayır efendim...

Stalin: Okumadın demek. O kocan olacak Cekidze de mi göstermedi sana? Lenin o kitabında, bir aşçı kadının da devleti yönetebileceğini söylemişti.

Meryemova: Evet, Stalin yoldaş.

Stalin: Ne demek evet! Yönetebilir misin peki?

Meryemova: Hayır, Stalin yoldaş.

Stalin: Yani Lenin yanılıyor mu demek istiyorsun?

Meryemova (*Telaşla*): Evet... Yok, hayır Stalin yoldaş...

Stalin (*Bıyık altından gülümseyerek*): Evet mi, hayır mı? Bu şaşkınlıkla devlet falan yönetemezsin sen. Peki, gelelim şu önleme. Neden ortak oluyorsun çorbama?

Meryemova: Çorbada zehir varsa yani...

Stalin: Ne olacak çorbada zehir varsa? Sen anında öleceksin, ben de çorbada zehir olduğunu anlayıp içmeyeceğim, öyle mi?

Meryemova: Öyle olsa gerek efendim.

Stalin: Peki, önlüğünün cebinden bir tabanca ya da hançer çıkartıp beni vursaydın ne olacaktı? Marat'yı hizmetçisi öldürmüştü.

Meryemova: Olur mu efendim? Buraya gelirken sıkı bir aramadan geçiyoruz her seferinde.

Stalin: Çok mu sıkı? Her yerini mi?

Meryemova (*Biraz utanmış gibi hafifçe kıkırdayarak*): Elbette... Her yerimi...

Stalin: Yani şunu diyorum. Küçük bir tabancayı bacaklarının arasına saklasan muhafızlar bulabilir mi?

Meryemova (*Hafifçe kıkırdayarak*): Herhalde bulamazlar efendim.

Stalin: O halde ne oldu onca önlem?

Meryemova: Tabii büyüklerimiz...

Stalin (*Kolunu şakacı bir jestle ileriye doğru sallayarak*): Hadi bakalım yıkıl. Bu çorbayı da götür, soğudu. Yenisini getir.

(**Meryemova** kapıdan çıkar. **Stalin** onun arkasından bakar. Kapı vurulur, **Boris** girer.)

Stalin: Ne oldu, emri geri aldın mı?

Boris: (Merdivenleri hızlı çıkmaktan olacak, soluk soluğa): Aldım Stalin yoldaş, fakat...

Stalin: Emri koy şu masanın üzerine.

Boris: Buyurun, ama...

Stalin (Eğilip çizmelerinin konçlarını yukarı çekerken): Senin bir sıkıntın mı var Boris?

Boris: Efendim, emri geri aldım ama bizzat Yezhov yoldaşın telgrafla eklediği bir nota göre, emrin gereği olarak bazı uygulamalar yapılmış...

Stalin: Hıh, tahmin etmiştim zaten. Aynı ivecenliği ve duyarlılığı asla halkı ilgilendiren sorunlarda göstermezler. Ama iş cellatlık olduğu zaman... Kaç kişi?

Boris: Yezhov yoldaşın bildirdiğine göre, daha önceden tutuklanan on sekiz hücre sekreteri ve emir ulaştıktan sonra tutuklanan beş bölge sekreteri sabaha karşı infaz edilmişler.

Stalin: Hem de yargılanmadan, öyle mi?

Boris: Hayır, Stalin yoldaş, biliyorsunuz, yirmi dört saat, nöbetleşe çalışan ve anında istenen yere yetişen mahkemelerimiz var.

Stalin: Hıh, mahkemeymiş. Sen şuna yüksek kasaplar heyeti desene... *(Yüksek sesle güler.)*

Boris: Sovyet Yüksek Mahkemeleri efendim...

Stalin *(Bağırarak):* Bırak şimdi, bana neyin ne olduğunu mu öğreteceksin? Sovyet yüksek mahkemesiymiş. Yüksekliğini alçağını bilmem ama bunların parayla tutulmuş katillerden hiçbir farkı yok. Yahu şu işe bak... *(Ayağa kalkar. Elleri pantolonunun cebinde odada bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başlar.)* Emir gideli ancak dört beş saat olmuş. NKVD emri alır almaz adamları tutukluyor ve acilen mahkemeye çıkarıyor. Ve o üç saat içinde mahkeme her şeyi inceliyor, delilleri gözden geçiriyor, sanıkları dinliyor, savunmalarını alıyor, idamlarına karar veriyor ve idamlar yerine getiriliyor. Senin aklın alabiliyor mu böyle bir şeyi?

Boris: Keşke bütün kurumlarımız bu sürati gösterebilseler Stalin yoldaş...

Stalin *(Aniden durup sekreterinin suratına sert sert bakar):* Sen benimle alay mı ediyorsun Boris? Bu süratin adaletsizliğini eleştireceğin yerde şu söylediğine bak...

Boris: Özür dilerim, Stalin yoldaş.

Stalin: Benden özür dileme, öldürülenlerin ailelerinden özür dile, Boris.

(Stalin yeniden odayı arşınlar.)

Stalin: Niye cevap vermiyorsun?

Boris: Elbette Stalin yoldaş. Her zaman yüksek öngörülerinizden öğrenmişimdir.

Stalin: Şimdi de dalkavukluk mu? Neden demiyorsun, bu infazlar sizin onayınızla yapıldı diye, neden beni eleştirmiyorsun? Özür dilemesi gereken birisi varsa, o da benim. Nerede kaldı otokritik...

Boris: Siz öyle takdir buyuruyorsanız...

Stalin: Tam bir bürokratsın, Boris. Her şeyi yuvarlamakta üstüne yok... *(Pencerenin önüne gider. Camı ardına kadar açar. Temiz havayı ciğerlerine çeker.)* Şimdi Boris, hemen yerine getirilmesi gereken şeyleri kaydet.

(Boris derhal kalem kâğıt çıkartıp yazmaya hazır bekler.)

Stalin: Birincisi, bu sabah infaz edilen partililerin ailelerine, Parti Sekreteri Stalin'in taziyetleri bildirilecek. Bu taziyette, idamların bir yanlışlık sonucu yapıldığı ve sorumlular hakkında gereken soruşturmanın yürütüleceği de belirtilecek. İkinci-

si, Moskova'da bulunan Politbüro üyeleri, Yezhov da dahil olmak üzere, yarın öğleden sonra saat üçte, Kremlin'de toplantıya çağrılacak. Gündem maddesi: İdamlar ve temizlik hareketi. Derhal yola çıkıyorum. Hazırlıklar yapılsın. Gidebilirsin.

*(**Boris** kül gibi bir suratla çıkar.)*

2. Sahne:

Kremlin, Politbüro Toplantı Salonu.

(Duvarda Lenin ile Stalin'in resimleri. Politbüro üyeleri, Orjonikidze, Molotov, Yezhov, Jdanov, Kalinin girer, otururlar. Stalin fark edilmeyen bir kapıdan girer, üyeleri başıyla selâmlar, Başkanlık koltuğuna oturur. Sessizlik.)

Stalin: Beyler, sizleri acilen toplantıya çağırmamın sebebini herhalde gündem maddesinden anlamışsınızdır... *(Susup bakar onlara. Tepki gelmeyince devam eder.)* Evet, idamlar. Öncelikle, halk düşmanlarına karşı sürdürülen kampanyanın aşırıya gittiği yönündeki görüşleri gözden geçirmeliyiz. Kulağıma gelen bir şeyler yok değil. Bunları burada açık açık konuşalım istedim.

(Politbüro üyeleri koltuklarında tedirginlikle kıpırdanırlar. Kimse söz almaz, bir ölüm sessizliği kaplar salonu.)

Stalin: Yok mu bu konuda söz alacak?

(Politbüro üyeleri bakışır.)

Stalin: Bu durumda ben, tek tek söz vermek durumunda kalacağım...

Orjonikidze: Meseleyi biraz daha açabilir misiniz Stalin Yoldaş? Kimmiş kampanyanın aşırıya gittiğini ileri süren? Yani Politbüro üyeleri arasında meydana gelen bir görüş müdür bu, yoksa partinin daha alt kademelerinde mi...

Stalin *(Parmağıyla masanın çevresindekileri gösteren bir işaret yaparak):* Burada...

Orjonikidze: Kimi uygulamalarda bazı isabetsizlikler yapıldığı hepimizin malumudur. Şimdi isim vermem belki doğru olmayacak, siz de biliyorsunuz...

Stalin: Evet, Orjonikidze yoldaş bu konudaki rahatsızlığını daha önce de bir kere dile getirmişti, hatırlıyorum. Gerçi o zaman görüşü kabul edilmiş ve ben de dahil Politbüro üyelerinin tamamı tarafından reddedilmişti. Bununla birlikte, alttan alta yeni şikayetlerin fısıltıyla ifade edildiğini de biliyoruz. Orjonikidze Yoldaşı kastetmiyorum. O, daima açıkça ifade etmiştir görüşlerini...

Molotov: Geçenlerde Voronej bölgesindeki bir kolhozda tutuklanan kulaklara ilişkin de bir şikayet

ulaşmıştı Politbüro'ya. Bazı aileler arasındaki sürtüşmeler, yer yer asılsız ihbarlara yol açıyor-muş...

Stalin: Buna yol açan ne acaba?

Yezhov: Efendim, yerel parti organlarının buradaki rolü çok önemli. Güvenlik organlarımız ve görevlilerimiz mahalli sürtüşmelerin niteliğini bilemezler doğal olarak ve bu konularda hata yapmaları kaçınılmaz olmaktadır. Ama yerel parti örgütü bizi uyarırsa...

Stalin: Nasıl uyarsın ki, Yezhov yoldaş... Onların da öd-leri kopuyor tutuklanırsınız diye.

Yezhov: Efendim, haksız yere kimse tutuklanmaz. Eğer güvenlik görevlilerimiz birisini tutuklamışsa, bu onun tutuklanmayı hak ettiği anlamına gelir. Baş ilkemiz ve düsturumuz budur ve görevlilerimiz bugüne kadar bu düstura güvenerek, gece demeden gündüz demeden çalışmışlardır.

Stalin (*Hafifçe gülerek*): Yani gece demeden gündüz demeden insanları tutuklamış, işkence yapmış ve büyük bir süratle idam etmişlerdir demek istiyorsun...

Yezhov: Kararları veren Yüksek Sovyet Mahkemeleridir, Stalin yoldaş. Biz onların kararlarını uygulayırız.

Stalin (*Aynı alaycı tavrı sürdürerek*): Benim bildiğim tersi. O yüksek ya da alçak mahkemeler NKVD'nin ve benim kararlarımızı uyguluyorlar...

(*Politbüro üyeleri rahatsızca iskemlelerinde kıpırdanırlar. Yezhov başını önüne eğerek, cevap vermez. Büyük bir sessizlik. Stalin devam eder.*)

Stalin: Son idamlardan haberiniz vardır. Yoksa da ben anlatayım. Geçen gece, NKVD'nin bana ulaştırdığı raporları, dolayısıyla şu kadar Merkez Komitesi üyesi, şu kadar bölge sekreteri, şu kadar hücre sekreteri hakkındaki tutuklanma ve infaz edilme kararlarını onayladım. Hani kararları yüksek mahkemeleriniz veriyordu? Yok böyle bir şey. Her şey NKVD'nin ve benim iki dudağımın arasındadır... Sonra da olanları biliyorsunuz... Evet, emrin yollandığı gecenin sabahı çoğu idam edilmişti. Hem de mahkeme kararıyla... (*Susup, tek tek Politbüro üyelerine bakar*)... Belki biliyorsunuzdur, katledilenlerin ailelerine taziyetlerimi yolladım. Böyle bir şey ilk kez oluyor. İlk kez olan başka şeyler de göreceksiniz bundan sonra...

Molotov: Stalin yoldaş... Bazı aşırı uygulamalar olduğu yönündeki şikayetleri sağdan soldan duyduk daha önce de... Sanırım bu konuda yapılması

gereken şey, bir parti komisyonu kurarak durumu...

Stalin *(Elini sıkıntıyla sallayıp koltuğuna yaslanır. Bir aşağılama ifadesi belirmiştir yüzünde):* Komisyonlar... komisyonlar... Komisyon kurmaktan yorulmadınız mı, Molotov yoldaş? Her şeyi komisyona havale edelim ve yolumuza devam, öyle mi... Yazık... Lenin böyle mi yapardı, bir düşünün bakalım... Ortada açıkça cinayetler var diyorum size... Komisyon kurmak yerine şu NKVD denen caniler örgütünü ortadan kaldırsak daha iyi olmaz mı sizce? (**Stalin** bunları söylerken bakışlarını **Yezhov**'a çevirmiştir.)

Molotov *(Başı omuzlarının arasında neredeyse yok olmuştur):* Stalin yoldaş, elbette söyledikleriniz önemlidir. NKVD örgütümüzü yeni baştan gözden geçirmek ve aksayan yönleri gidermek görevimizdir.

Stalin: Aksayan yönler mi? Bu teşkilatın kendisi baştan aşağı bir aksamadan ibarettir. Bugüne kadar yaptıkları baştan aşağı bir rezalettir. Bu örgüt partiyi yok etmeye yemin etmiş canilerden müteşekkildir. Bizzat siz Yezhov yoldaş, bizzat siz...

Yezhov: Stalin yoldaş, karşıdevrimci Troçkistlerin NKVD'demize nasıl düşman olduklarını bizzat siz söylemiştiniz.

Stalin (*Gülümseyerek piposunu yakar*): Ne olmuş ben söylemişsem? Tanrı kelamı mı yani bu? Demek yanlış söylemişim. Troçkistlerin karşıdevrimci olduğu da saçma bir iddiadır zaten. Hata başkadır, karşıdevrimcilik başkadır. Hangimiz hata yapmıyoruz ki... İşte ben şimdi şu anda hata yaptığımı söylüyorum. Tasfiyeler baştan aşağı yanlıştır. Partinin ve devrimin yok edilmesidir bu, baylar.

Jdanov: Bu gün çok şakacısınız, Stalin yoldaş...

Stalin: Sen daha da şakacısın Jdanov yoldaş. Ama benim şaka falan yaptığım yok. Hatanın bir yerinden dönmek gerek. Bu saçmalıkları durdurmanın zamanı geldi de geçti bile. (*Molotov'a döner*). Molotov yoldaş, karınız NKVD'nin takibi altında, neden sesinizi çıkartmıyorsunuz?

Molotov: Stalin yoldaş, hiçbir komünistin aklından güvenlik örgütlerimizden kuşku duymak geçmez. Ben de yüksek düzeyde sorumlu bir komünist olduğuma göre...

Stalin: Hadi canım sen de... Sen onu benim külâhıma anlat. Yezhov'dan karım tutuklanmasın diye ricada bulunan ben değilim herhalde. Hani sorgulamadan kabul etmek, hani güvenlik örgütlerimize güvenmek?

Molotov: Sayın... Şey demek istiyorum. Sayın Yezhov yoldaşla bu konuda konuştuğum bir gerçektir ama bu güvenlik örgütümüze güvensizlik değildir. Bazı görevliler...

Stalin: Hangi görevliler... Demek bu ülkede en yüksek Sovyet görevlileri ve karıları bile NKVD'nin takibi ve tutuklama tehdidi altında? Evet ama bu zaten bizim emrimiz değil mi? Biz değil miyiz halk düşmanlarına insaf etmeyin diyen? Onlar bizim emirlerimizi uygulamadı mı? Neden karınız hakkındaki soruşturma ve takibi engellemek istiyorsunuz o zaman?

Molotov: Haklısınız... Bu bir hataydı...

Stalin: Peki bu hata da, diğerleri değil mi sanıyorsunuz? Tüm soruşturma ve tutuklamalar saçmalıklardan ibarettir, baylar. Bunu kafanıza sokun. Sizin gibi eyyamcılar yüzünden hem de... Öyle değil mi?

Orjonikidze: Doğrusu öyle...

Stalin: Bakın, Orjonikidze yoldaş bana katılıyor. Ya sizler ne diyorsunuz baylar? Siz de katılıyor musunuz ona?

*(Uzun bir sessizlik olur. Politbüro üyeleri kaçamak bakışlarla birbirlerini süzerler. **Stalin** piposuyla oynar.)*

Jdanov: Stalin yoldaş, beni şaşırttığınızı söylememe izin verin lütfen. Diğer yoldaşlarımın da aynı şaşkınlığı yaşamakta olduğuna hiç kuşum yok. Şaşkınlığımın nedeni, sizin de kabul edeceğiniz gibi, bugün ani bir yön değişikliği içine girmenizdir. Size inandık, sizi izledik karşıdevrimci Troçkistlere karşı verilen çetin mücadelede ve yanınızda yer aldık. Şimdi ise siz bize tam tersi şeyler söylüyorsunuz.

Stalin: Yarı yolda terk etmek desene sen şuna, Jdanov yoldaş. O zaman siz devam edin haklı mücadelelenize. Yani siz derken sizi ve diğer politbüro üyelerini, burada bulunan yoldaşları kastediyorum. Siz yolunuza, ben yoluma. Ben de sizinle mücadele ederim. Siz bürokrasinin temsilcileriyle... Ve esas karşıdevrimci çetenin sizler olduğunuzu açıklarım halka. Görelim bakalım, el mi yaman bey mi yaman... Madem mücadelenizin doğruluğuna inanıyorsunuz, hodri meydan. Size engel olan mı var? Ya da sizin mücadeleniz benimle mi kaim... Haklı olduğuna inanan her koşulda davasına bağlı kalır. Bolşevik bilinç de bunu gerektirir, öyle değil mi?

Jdanov: Haklısınız, Stalin yoldaş. Ben bu dediğinizi yapacağım.

Stalin: Yani bana karşı mücadele edeceksin, öyle mi?

Jdanov: Size karşı değil...Troçkizme ve her türlü halk düşmanı haine karşı...

Stalin: Deminden beri söylediklerimle ben de o hainler kategorisine girmiyor muyum?

Jdanov: Asla... Stalin yoldaş asla hain olamaz.

Stalin: Peki, hain diye damgaladıklarınızın ne günahı var? Onlar da benim dediklerimi diyor ya da ben onların dediklerini diyorum. Ya benim de hain olmam gerekir ya da onlar da hain değil, öyle değil mi Jdanov yoldaş... Anna Ahmado-va'ya bol keseden belden aşağı laf etmekle olmuyor bu işler. Buyurun, özellikle sizin cevabınızı bekliyorum.

(Jdanov yerinde donup kalır. Yüzü neredeyse mosmor olmuştur. Politbüro üyeleri yerlerinde kıpırdarlar. Molotov el kaldırır.)

Molotov: Toplantıya yarım saat ara verilmesini öneriyorum...

Stalin: Toplantıya bir saat ara verilmiştir. *(Çıkar.)*

Kalinin *(Fısıldar):* İnanamıyorum. Gerçekten inanamıyorum Stalin yoldaşın bunları söylüyor olabileceğine. Bu bir mucize, sevindirici bir mucize... Ama...

Molotov: Ama ne?..

Yezhov: Bu ya bizleri tuzağa düşürmek için düzenlenmiş bir oyunsaydı... Ha ne dersiniz... Bu ihtimal sizin de aklınıza gelmedi mi?

Jdanov: Doğrusu benim geldi...

Kalinin: Ne diyorsunuz siz... İmkânsız bir şey bu.

Molotov: Bence kesinlikle bir oyun bu... Stalin yoldaş bizim davaya bağlılığımızı sınıyor...

Kalinin: Neler diyorsunuz siz? Öyle olsa Yezhov'un haberi olurdu. O da şaşkın, görmediniz mi?

Jdanov: Stalin yoldaş asla böyle bir şey söyleyemez. Yezhov yoldaş, size soruyorum. Şu anda karşımızda size ve diğer politbüro üyelerine hakaretler yağdıran kişinin gerçek Stalin olduğundan emin misiniz?

Yezhov: Biliyorsunuz Jdanov yoldaş, ben bir güvenlikçiyim. Bir güvenlikçinin ilk görevi, hiçbir şeyden emin olmamak, her şeyden kuşku duymaktır.

Kalinin: Doğru ya... Sizin de gerçek Yezhov olduğunuz ne malum... *(Güler. Birkaç kişi daha katılır ona.)*

Molotov: Ya da bir psikolojik rahatsızlık. Geçenlerde...

Kalinin: Eğer dediğiniz gibi bir durum varsa...

Molotov: Nasıl bir durum?

Kalinin: Stalin'in bizlerin kendisine bağılı olup olmadığını...

Molotov: Ben öyle bir şey demedim. Davaya dedim...

Kalinin: Bırakalım şimdi bunu bir kenara. Ortada bir sınama var mı yok mu?

Molotov: Bence var...

Yezhov: Bence de var. Yani başka türlü de imkânsız.

Kalinin: Neden imkânsız olsun. Bu dünyada imkânsız hiçbir şey yoktur. Diyalektik de imkânsız dışlar. İhtimaldir ki, Stalin yoldaş izlenen çizginin hatalı olduğunu düşünmeye başladı.

Jdanov: İşte bu bana imkânsız geliyor. Stalin yoldaşla daha üç gün önce konuştuk. (*Molotov'a*) Öyle değil mi? İkimiz görüştük. Amacımız onu biraz sakinleştirmek, tasfiyelerin biraz olsun yavaşlatılmasına ikna etmektir. O ise tersine, tasfiyelerin tüm hızıyla sürdürülmesi gerektiğini savundu bize karşı.

Molotov: Evet, doğru. Gerçekten de öyleydi. Daha üç gün önce... Çok kuşkulu bir durum...

Jdanov: Ben kuşkudan da öte bir durum olduğundan kuşkulandırmaktayım. Gerçek Stalin böyle konuşmaz, asla asla... imkânsız bu...

Kalinin: O zaman? Ne demek istediğinizi daha açık söyler misiniz, Jdanov yoldaş...

Jdanov: Burada bizimle konuşan kişi Stalin kılığına sokulmuş bir Troçkist, bir karşıdevrimcidir.

Yezhov: Evet ama o zaman Stalin yoldaş nerede?

Kalinin (*Aynı şakacı havada*): Şeytan aldı götürdü... Vermeden getirdi...

Jdanov: Bırakın şakayı şimdi... Sırası mı...

Yezhov: Ben emri vereyim, bir araştıralım durumu, ne dersiniz?

Jdanov: Ama ya gerçek Stalin ise...

Yezhov: Ama şimdi siz söylediniz gerçek Stalin olmadığını.

Kalinin: Belki özeleştiri yapıyordur. İnsan fikrini değiştiremez mi?

Jdanov: Söyledim söylemesine ama...

Molotov: Bakın, Kalinin Yoldaş, Sovyet Devletinin başkanı olarak duruma el koymanız gerekiyor. Durumun vehametini anlamalısınız...

Kalinin: Ben ne yapabilirim ki... Devlet başkanlığı görevini çok ciddiye alıyorsunuz sanıyorum. Hiçbir yetkim yok benim. Karım da ellerinde rehin, biliyorsunuz. Beni tehdit için aldılar onu, bunu bilmeyen yok. Evim NKVD tarafından gece gündüz gözetleniyor. (**Yezhov**'a kaçamak bir bakış).

Jdanov: Bakıyorum güvenlik örgütlerimize hiçbir güven kalmamış. Şu en yüksek Sovyet organında durum böyleyse siz Sovyet vatandaşının halini düşünün...

Molotov: Stalin yoldaşın konuşmaları bazılarına cesaret verdi anladığım kadarıyla. Daha dün bunların binde biri söylenebilir miydi acaba? Eh, Stalin yoldaş iyi yaptı yine de. Herkes eteğindeki taşı döküversin. Zaten Stalin yoldaşın amacı da bu bence.

Kalinin: Şaka mı ediyorsunuz? Stalin yoldaşın böylesi ciddi bir konuda sırf herkes eteğindeki taşı döksün diye böyle bir şey yapabileceğini düşünebiliyor musunuz?

Molotov: Evet. Bunun başka bir izahı olamaz. Stalin yoldaş bunu bu amaçla yapmıyorsa delirmiş olduğuna karar vermemiz gerekir ki bu da korkunç sonuçlar verir.

Yezhov: Aklını kaçırmış olabilir mi?

Jdanov: Ben de bunu düşünmedim değil.

Kalinin: Peki ne olacak?..

Molotov: Olacağı şudur. Hangi ihtimali göz önüne alırsak alalım onu tutuklamamız gerekir.

(**Molotov'un** bu sözleri çok yüksek tonda yankılanır, gruptakiler korkulu gözlerle birbirlerine bakarlar. O zamana kadar fısıldaşmalara katılmayan **Orjonikidze** dehşet içinde bağırır.)

Orjonikidze: Hayır, bu olamaz. İntihar ederim daha iyi,,,

(Herkes yerinde donup kalmıştır.)

3. Sahne:

Stalin'in çalışma odası.

*(Stalin Kremlin'deki çalışma odasında bir aşağı bir yukarı dolaşmaktadır. Piposunu yakmaktan vazgeçip masaya bırakır, pencerenin önüne gider. Dışarıda nöbet değiştiren askerlerin sert adım seslerini dinler. O sırada kapı aniden açılır ve içeriye NKVD görevlisi kılıklı **Üç Maskeli** dalar. Arkadakilerin ellerinde tabanca ve makineli tüfek vardır. Grubun başındaki adam sertçe seslenir.)*

1. Maskeli: Tutuklusunuz... Silahınız var mı?

Stalin *(Pencereden geri dönüp içeri girenlere şaşkınlıkla bakarak):*

Ne oluyor. Tiyatro mu oynuyorsunuz? Bu ne saygısızlık... *(Seslenir)*. Muhafızlar! Boris!

2. Maskeli: Sen daha çok bağırırsın... Hepsi senden önce içeri alındı.

Stalin: Sen benimle ne biçim konuşuyorsun? Karşında SBKP (Bolşevik) sekreteri Stalin'in olduğundan haberin yok galiba... Canına mı susadın?

3.Maskeli: Hadi oradan sahte Stalin seni. Oyun bitti. Masken düştü. Stalin yoldaşa neler yaptığını, onu nasıl öldürdüğünü, yerine nasıl geçtiğini teker teker anlatacaksın bize.

Stalin *(Geçip perişan bir şekilde masasına oturur. Başını iki elinin arasına alır. Kendi kendine konuşur.)* İnanamıyorum... Gerçekten inanamıyorum.

1.Maskeli: Biz de inanmakta epey güçlük çektik ama sonunda durumu anladık. Meğer dört yıldan beri Stalin yoldaşın yerinde bir sahtekâr oturuyormuş. *(Sonra adamlarına işaret eder)* Alın bunu bakalım.

(NKVD görevlilerinden ikisi, Stalin'e kelepçe takar, adeta sürükleyerek götürürler; 1. Maskeli masadaki evrakı alıp çıkar.)

4. Sahne:

Sorgu odası

Oleg Pinzhov (*Alaycı bir havada*): Hoş geldin Stalin yoldaş... Nasılsın bakalım?

Stalin (*Metin olmaya çalışarak*): Haftalardır bana ilk kez “Stalin Yoldaş” diye hitap eden tek kişi siz oldunuz. Şu halime bakın... Haftalardır doğru dürüst bir şey yemedim. Sorumlular hakkında gerekli incelemeyi yaptıracağım.

Beria (*Saklandığı perdenin ardından çıkıp Stalin’e doğru gelerek*): Demek hakkımızda tahkikat açtıracaksın ha!... Seni iğrenç hilebaz seni... Teker teker anlatacaksın bize her şeyi ama her şeyi... Seni kimler yetiştirdi... Kimler besledi... Stalin yoldaşı öldürme ve onun yerine geçme talimatını kimlerden aldın, ne zaman aldın... Bütün bunları nasıl yaptın? Sevgili yoldaşımız Stalin’i nasıl öldürdün, bütün partiyi ve parti merkez komitesiyle politbürosunu nasıl kandırdın? Bu yüksek Parti organlarındaki işbirlikçilerin kimler? Bü-

yük temizlik hareketini başlatarak bütün bir Bolşevik partisini nasıl ortadan kaldırmaya teşebbüs ettin... Hepsini... hepsini anlatacaksın, anladın mı? Sen de çok iyi bilirsin ki, NKVD'nin elinden kurtulmak mümkün değildir... Önce anlat bakalım, Yagoda yoldaşı öldürtmen bu planın başlangıcı mıydı? Yezhov'a ne emir verdin? O her şeyi çoktan itiraf etti, haberin olsun.

Oleg: Hem de nasıl vahşice... Önce dövdürttüler adamı.

Stalin *(Ayakta durmaktan yorulmuş gibi ayak değiştirir. Sonra yalvarır gibi):* Şu kelepçelerimi çözün bari... Bileklerime kan oturdu... Yagoda yoldaş mı dediniz... Onu sorgulayan sizsiniz. Siz albay Oleg Pinzsov, sizi şahsen tanırım. Yagoda'yı sorgulayan sizdiniz ve tüm ifadesini baştan sona alan da sizdiniz. Ve Yezhov sizin aracılığınızla ona işkence yapılması emrini ulaştırmıştı General Vasili Blohin'e. Ve General de bu görevi layıkıyla yerine getirmişti. Bütün bu işlerin içindesiniz. Unuttunuz mu, belki siz unuttunuz ama Stalin asla unutmaz...

Oleg *(Bir hayli sarsılmış görünür):* Götürün şu herifi. Hafızasını yenileyin biraz. Daha makul bir hal alınca yeniden görüşeceğiz.

(Işık değişir.)

Oleg: Gel bakalım, sahte Stalin. Benim adım ne?

Stalin: Bilmiyorum, efendim...

Oleg: Rütbem ne?

Stalin: Bilmiyorum, görevli yoldaş.

Oleg: Geçen sorguda Yagoda yoldaşa ilişkin bir şeyler söylemiştin, Tekrarlar mısın?

Stalin: Tekrarlayamam. Çünkü tamamen unuttum. Zaten gerçek de değildi.

Oleg: Peki o zaman... Sorguya kaldığımız yerden devam edebiliriz. Bana tek tek açıkla. Sorularıma net cevaplar isterim. Stalin Yoldaşı yok etmek için kimden emir aldın?

Stalin: Hiç kimseden.

Oleg: Yani bütün bunları kendi başıma becerdim mi demek istiyorsun? Bari biraz inandırıcı olmaya çalış. Troçki'yle Berlin'de görüştüğün tespit edildi.

Stalin: Berlin'e devrimden önce birkaç kez gitmiştim ama 1917'den sonra hiç gitmedim. Bunu siz de bilirsiniz ... (*kısa bir duraklama*)... yoldaş...

Oleg: Şu anda bile Stalin rolü oynamaya utanmıyorsun, değil mi? Şimdi ben söyleyeceğim, sen tekrarlayacaksın.... Ben Stalin değilim...

Stalin: Ben Stalin değilim...

Oleg: Stalin yoldaşın yerine geçmiş bir sahtekârım.

Stalin: Stalin yoldaşın yerine geçmiş bir sahtekârım.

Oleg: Ha şöyle... Troçki ile Berlin'de görüşüp gerekli talimatları aldım.

Stalin: Hayır bu doğru değil. Ben...

Oleg: *(Bağırarak)* Sus seni hayvan... Seni cani... Biz her şeyi biliyoruz. Senin görevin bizim bildiklerimizi onaylamak. NKVD asla yanılmaz. NKVD'nin yalan söylediğini söyleyenin dilini keserim. Söyle bakayım...Tekrarla...

Stalin: NKVD asla yanılmaz.

Oleg: NKVD asla kimseyi yalan yere suçlamaz... Tekrarla.

Stalin: NKVD kimseyi yalan yere suçlamaz.

Oleg: Olmadı... Asla demeyi unuttun. Bir daha tekrarla.

Stalin: NKVD asla kimseyi yalan yere suçlamaz.

Oleg: NKVD birisini tutuklamışsa suçlu olduğu için tutuklamıştır... Tekrarla.

Stalin: NKVD birisini tutuklamışsa suçlu olduğu için tutuklamıştır.

Oleg: NKVD suçsuz olan hiç kimseyi tutuklamaz...
Tekrarla.

Stalin: NKVD suçsuz olan hiç kimseyi tutuklamaz...

Oleg: NKVD bir suçlamada bulunuyorsa onun tersini kanıtlamak zorundasın... Anladın mı mankafa... Senin Troçki ile Berlin'de görüştüğünü ve ondan emir aldığını söylüyorsak bunun tersini kanıtlamalısın. Nerde kanıtların?..

Stalin: *(Son derece bitkin)* Kanıtım yok ama ne zaman çıkmışım ülke dışına?

Oleg: Sen sus. Burada soruları ben sorarım. *(Masada oturan resmi elbiseli NKVD'liye)* Ne zaman çıkmış bu ülke dışına?

Sorgucu Mirayev: Çıkmamış, efendim. Zaten ülke dışından bir ajan bu. Çarlık yanlısı Rus örgütlerinin adamı. İç savaş sırasında karşıdevrimci faaliyetler yürütmek üzere örgütlenmiş bir ajan.

Oleg: Hımmm... öyle demek... Faşistlerle işbirliği halinde mi?

Sorgucu Mirayev: Evet, Beyaz Rus örgütleriyle Naziler işbirliği halinde. Bunu da oradan devşirmişler.

Oleg: Adı ne bunun? Gerçek adı yani.

Sorgucu Mirayev: Yakov Gelaşvili.

Oleg: Demek Gürcü?

Sorgucu Mirayev: Evet efendim. Stalin Yoldaşın yerine geçeceği için...

Oleg: Naziler her şeyi ona göre ayarlamışlar demek. Götürün bunu. Bugünlük yeter. Akşama yine görüşeceğiz. (*Stalin'e döner*) Seninle görüşeceğiz, Yakov Gelaşvili.

(*Işık değişir.*)

Sorgucu Mirayev: Evet, Yakov... İyi düşündün mü?

Stalin (*Ellerini koltuklarının altına sokarak ve titreyerek*): Neyi?

Sorgucu Mirayev: Berlin'de Troçki ile buluşmanı.

Stalin (*Hafif alaycı*): Troçki ta Meksika'dan oraya kadar gelip zahmet etmese de, mesela oğluyla buluşuyor olsam. Bu daha mantıklı değil mi sizce?

Sorgucu Mirayev: Oğluyla da buluştun elbette. Peki o zaman şöyle yazalım. "Troçki'nin oğlu Sedov gelip Paris'te beni buldu ve babasıyla benim aramda bir randevu düzenledi. Bu buluşma Berlin'de gerçekleşecekti..." Nasıl?

Stalin: Çok güzel. Daha önce insanlardan nasıl ifade aldığınızı çok iyi anlıyorum şimdi. Ben bile bu ifadelerin bir kısmının doğruluğuna inanmışım o zaman.

Sorgucu Mirayev (*Stalin'i duymamış gibi*): Bak burası güzel oldu işte. Hem de daha mantıklı gerçekten. Bak gördün mü Yakov, ikimiz el ele verince ne güzel şeyler çıkıyor ortaya.

Stalin (*Gülümser ve bu samimi ortamdan cesaret almış gibi iskemleye oturur. Yine alaycı bir havadadır*): Elbette. En iyisi sorgucularımızla işbirliği yapmaktır. Burası bizim NKVD'mizdir. Bizim zindanlarımızdır ve sizler bizim sorgucularımızsınız. Saklanacak ne var ki. Rahat olalım.

(*O sırada kapı açılır. Oleg Pintsov girer. Kaşlarını çatarak Stalin'e bakar.*)

Oleg: Bu ne oturuyor burada. Kalk ayağa bakayım.

(*Stalin kıpırdamadan bakar.*)

Sorgucu Mirayev: Tam bir işbirliği içinde çalışıyor ve ifademizi düzenliyoruz. Buyrun siz de katılın.

Oleg: Öyle miiiii? Yola geldi demek. İşbirliğinin zorunluğunu anladığına sevindim. Kabul etti mi Berlin'deki buluşmayı?

Sorgucu Mirayev: Evet, etti. Hem de randevuyu Troçki'nin oğlu Sedov vasıtasıyla düzenlemişler.

Stalin: (*Gülerek*): Sedov arkadaşım olur. Paris'te sık sık buluşurduk.

Sorgucu Mirayev: İfadenin burası çok güzel oldu. Bakın okuyorum: “Troçki’nin oğlu Sedov’la yakın arkadaşlık. Paris’te sık sık buluşur ve Sovyet devletini yıkmak için planlar yapardık. Bir gün, Sedov buluştuğumuzda yeni bir Troçkist komplo için bana önemli bir görev verileceğini, Troçki’nin, yıkıcı planları için benimle bizzat Berlin’de görüşmek istediğini söyledi. Kabul ettim. En büyük amacım Stalinist diktatörlüğü yıkmaktı. Ama bana verilecek meşum görevin ne olduğunu henüz bilmiyordum. Paris’ten Berlin’e gece treniyle hareket ettim...”

Oleg: Bravo... Harika... Tebrikler.

Sorgucu Mirayev: (*Stalin’e dönerek*): Şimdi gelelim Stalin yoldaş’ı nasıl öldürdüğünüze.

Stalin (*Birden ürkmüş gibi*): Yok böyle bir şey. Saçmalamayın. Halen hayattayım. Kimse beni öldürmüş değil. Çorbamı bile aşçım içmeden içmezdim ben.

Oleg: Evet,¹ beyni yine bulandı. (*Seslenir*) Muhafız. Alın götürün bunu.

(*Işık değişir.*)

Beria: “Troçki’nin oğlu Sedov’la yakın arkadaşlık. Paris’te sık sık buluşur ve Sovyet devletini yıkmak için planlar yapardık. Bir gün Sedov buluştuğu-

muzda yeni bir Troçkist komplo için bana önemli bir görev verileceğini, Troçki'nin yıkıcı planları için benimle bizzat Paris'te görüşmek istediğini söyledi. Kabul ettim. En büyük amacım Stalinist diktatörlüğü yıkmaktı. Ama bana verilecek meşum görevin ne olduğunu henüz bilmiyordum..". Tamam burası iyi olmuş. Berlin değil Paris... Karşıdevrimci örgütlenme için daha elverişli, öyle değil mi?

Stalin: Siz öyle diyorsanız öyledir. Hep gitmek istemişimdir Paris'e. Hayali de olsa oraya gitmek hoş bir şey.

Beria: Daha önce Berlin'de buluştuğunuza ilişkin ifadeni iptal ettin, biliyorsun. Daha önce ifadeni alan Yüzbaşı Mirayev biraz tuhaf, güvenilemeyecek birisiydi. Zaten ne olduğu da çıktı ortaya. O yüzden onun aldığı ifadeleri de kuşkuyla karşılamak görevimiz. Anlıyor musun?

Stalin: Doğrusu adını bilmiyordum. *(Kendi kendine tekrarlar)* Yüzbaşı Mirayev... Yüzbaşı Mirayev... Umarım başına bir şey gelmemiştir. İyi bir insana benziyordu. Çok iyi anlaşıyorduk.

Beria: Örgütümüzün içine sızdırılan bir batı ajanı olduğu tespit edildiğinden kurşuna dizildi. Bir hafta oluyor... Müttefiklerimizle aramızı açmak için Berlin yalanını o dayatmıştı sana, öyle değil mi?

Stalin: Üzüldüm, iyi bir insandı. (*Alaycı*) Neden Gestapo ajanı değil de batı ajanı?

Beria: Yakov, bugün çok şakacısın. Almanya bizim müttefimizdir. İlerleyen, disiplinli bir ülkedir.

Stalin: Ben iş başında olmayalı epey gelişmeler olmuş demek. Gerçi böyle bir ittifak için çok iyi adımlar atılmıştı benim zamanımda da. Molotov yoldaş iyi bir diplomattır.

Beria: Elbette öyledir... Şimdi biz dönelim yine ifadeye. Buraya kadar tamam mı?

Stalin: Tamam ama ben sizin yerinizde olsam bu ifadeyi tamamen iptal ederdim.

Beria: Neden?

Stalin: Bir batı ajanının aldığı ifadeye nasıl güvenebilirsiniz? Ya olayları bütünüyle çarpıtmışsa..

Beria: Yanılıyorsun, Yakov... Bizde kurumların sürekliliği vardır. İçine sızmış ajanların hiçbir önemi yoktur. Onları ayıklar ve kaldığımız yerden devam ederiz. Bak mesela sen, bir sahte Stalin olarak koca Sovyet devletinin başındaydın dört yıldır. Bu durum Sovyet devletimizin doğal akışını önledi mi? Hayır, bak sen söylüyorsun, senin zamanında başlayan Almanya'yla ittifak politikası bugün artık fiilen gerçekleşmiş

bulunuyor, hatta artık somut meyvelerini veriyor.

Stalin: *(Hayıflanır gibi):* Evet ama artık o devletin başında bir Stalin yoldaşınız yok.

Beria: Ne demek yok. Var. Stalin yoldaş başımızda...

Stalin: Ama nasıl olur? Daha önce benden onu öldürdümüne dair ifade almıştınız.

Beria: Hahaha... Anladım. Hayır, ifadenin o kısmını da iptal edeceğiz. Sen Stalin yoldaşı öldürtmeyeceksin, bir yere hapsetmiş olacaksın. Sen açığa çıkınca Stalin yoldaş kurtarıldı. Zaten ifadenin o kısmını bir halk düşmanı ajan aldığı için iptal edilmesi gerekiyordu.

(Işık değişir.)

Stalin: Benim iyice kafam karıştı. Ben, yani Stalin öldüğüme göre ortada önemli bir suç kalmıyor. Bırakın beni o zaman.

Beria: Yağma yok, Yakov. Suçun esası senin bir komplo sonucu kısa süreliğine de olsa devletin başına geçmendir. Stalin yoldaşı, NKVD'nin içine sızmış batı ajanlarına tutuklatıp bir bodrum katına kilitledin.

Stalin: Neden öldürtmedim?

Beria: Zamanını bekledin ama başaramadın. Politbü-

ronun uyanık önderliğinde parti senin dört ay gibi kısa bir sürede sahte Stalin olduğunu tespit etti ve tutukladı, sonra da senin itirafların sayesinde Stalin yoldaşı kitli olduğu bodrumda bulup yeniden devletimizin başına getirdi.

Stalin (Güler): Öyle mi? Hiç haberim yoktu. Hani dört yıl başta kalmıştım...

Beria: Partimizi bu kadar uzun süreli aldatman mümkün olamazdı. Evet, bütün bunları ekleyeceğiz ifadene. Şimdi adım adım gidelim. Paris'te Troçki'den talimatı aldıktan sonra Kremlin'e sızdın.

Stalin: Çok zor bir şey bu. Nasıl yaptım acaba?

Beria: Tabii ki, önce güven kazanmak için partiye üye oldun. Kısa sürede yükseldin ve Kremlin'de bir göreve getirildin.

Stalin: Neymiş görevim?

Beria: İyi bir elektrik teknisyeniydin. Kremlin'in elektrik tesisatlarından sorumlu oldun.

Stalin: Çok iyi bir senaristsiniz ama bazı eksikler var. Mesela ben hiç anlamam elektrikten.

Beria: Unuttun mu, Lenin yoldaşın elektrifikasyon eşittir sosyalizm sözlerini? Anlarsın anlarsın. Sana bu konuda kısa bir kurs da vereceğiz. Kremlin'e girdin ve hedefine adım adım yaklaştın.

Stalin: Sonra?..

Beria: Bir gece.

Stalin: Evet?..

Beria: *(Öne eğilip sesini kısarak):* Ansızın...

Stalin *(O da aynı Beria gibi öne doğru eğilmiştir):* Eeee-e?

Beria: Gizli ajanlarını yardımcın pozunda gizlice Kremlin'e soktun.

Stalin *(Artık açıktan açığa dalga geçerek):* Vay be... Çok heyecanlı. Sorgucu yoldaş, size bir teklifte bulunsam. Bütün bu zahmetlere ne gerek var. Hazır Stalin'i de bulmuştunuz. Böyle zahmetli işlerden vaz geçin. Halka da bir açıklama yapmayın. Stalin'de bir değişiklik olmasın. Böylece gitsin. Beni de bırakın gideyim.

Beria: Olmaz, Yakov. Seninle birlikte epey tutuklanan var. Kremlin'in tüm eski kadrosu tutuklandı. Ve sahte Stalin olayı ne yazık ki duyuldu artık. Eğer duyulmasaydı bu dediğin mümkündü. Ama dua et ki duyuldu. Senin dediğin gibi olsaydı şimdi çoktan *(yerin altını işaret eder)* orayı boylamıştın.

(Sessizlik.)

Beria: Yoruldun mu, Yakov?

Stalin: Bunu kendinize sorun binbaşı. Siz yorulunca nasıl olsa yerinizi bir başka sorgucu alacak. Ben ise hep buradayım.

Beria: Bazen ne düşünüyorum biliyor musun, Yakov?

Stalin: Ne?

Beria: Bütün bunlar boş işlermiş gibi geliyor inan ki.

(Çıkarlar.)

5. Sahne:

Sorgu odası

(Oleg ile Beria girer.)

Oleg: Konuşuyor mu?

Beria: Evet.

Oleg: Her şeyi olduğu gibi anlatıyor mu?

Beria: Anlatıyor, yoldaş.

Oleg: Eğer konuşmuyorsa yüzleştirme yapabiliriz. Boris Poskrehisev, Meryemova, Pasakiev, Oldarcuk, hepsi itirafta bulundular ve bu bay Yakov tarafından nasıl Kremlin'e sızdırıldıklarını tek tek anlattılar. *(Stalin'e döner)* Onlarla yüzleşmek ister misin?

Stalin: Hayır, istemem. Doğru söylemişler.

Oleg: *(Beria'ya)* Stalin yoldaş bununla yüz yüze görüşmek istiyor. Bazı soruları olacakmış. Hazırlayın bunu. Öğleden sonra. Üstüne doğru dürüst bir şeyler giydirdinler. Tamam mı?

Beria: Memnuniyetle, albayım.

(Oleg çıkar. Stalin'le Beria bakışıp gülüşürler.)

6. Sahne:

Sorgu odası

(Oleg ile Cekidze "Stalin" girer.)

Cekidze (*Stalin* taklidi olarak): Merhaba, Yakov. Tanıdın mı beni?

Stalin: Tanıyamadım doğrusu.

Cekidze: Ben Stalin.

Stalin: Öyle mi?

Cekitze "Stalin": Hatırlamadın mı? Seni alçak komplocu.

Stalin: Sizi bir yerlerden hatırlayacağım ama. Ah eveeeett. Cekidzeeee.... Ne kadar değişmişsin. Bana benzemişsin biraz. Ama yine de beceriksiz bir makyaj bu. Karın Meryemova da tutuklanmış, biliyor musun?

Cekidze "Stalin": (*Ayağa kalkıp bağırmaya başlar*): Seni alçak hain. Seni batı ajanı namussuz. Utanmıyorsun değil mi benimle böyle konuşmaya. Hem

yap et, hem de beni kendine benzet. Cekidze sensin.

Stalin: Aman tanrım. Aklını kaçırmış. Evet evet... Aklını kaçırmış.

Oleg (Cekidze'ye): Stalin yoldaş, bu haydutla daha fazla zaman harcamayın. Devlet ve parti işleri yığınla sizi bekliyor. Soracaklarınızı sorun derim.

Cekidze "Stalin": Haklısınız.... Peki... Şimdi ... Soruyorum. Bu hainliği yapman için seni görevlendiren batılı ajanlar bu emirleri kimden alıyorlardı? Hangi devlet başkanından? Bana bunu söyleyeceksin.

Stalin: Bu iş iyice komediye dönüşmeye başladı. Cekidze, benimle böyle konuşmaya nasıl cüret edersin. Sen Kremlin'de bir elektrik işçisi, karın Meryemova benim aşçım... İyi bir kadındır üstelik. Severim. Kendini toparla salak.

Cekidze "Stalin": Hahaha... Yahu bu ajanlar gerçekten tuhaf insanlar oluyorlar. Beyler işiniz zormuş. Size kolay gelsin. Yakov, sana son olarak söylüyorum, itiraf edecek misin her şeyi?

Stalin: Ne itirafı yahu. Şu güne kadar sorgucularımla eh hiç de fena geçinmedik. Benim sorgucularımdı onlar ne de olsa. Benim NKVD'min sorgucuları. Ama artık bu kadarı fazla. İtiraf falan yapmıyorum, ne haliniz varsa görün.

Cekidze "Stalin": Eğer itirafta bulunursan akrabalarına dokunulmayacak.

Stalin: Umurumda değil. (*Birden durur*) Svetlena iyi değil mi?

Cekidze "Stalin": Kızımı mı soruyorsun? Sana ne bundan?

Stalin: (*Yıkılmış gibidir*): Demek onu da aldınız ben-den. Bundan böyle yaşamak çok zor benim için.

Cekidze "Stalin": Sanki bizim için kolaydı.

7. Sahne:

Sorgu odası

(Aynı kişiler. **Stalin** ayaktadır. İçeri **Meryemova** girer. Süklüm püklüm bir hali vardır. **Stalin**'i görünce önünde eğilir gibi yapar.)

Beria: Sanık Elizabet Meryemova, şu anda Sovyet Yüksek Güvenlik örgütünün sorgusunda bulunuyorsun. Şimdi sorularıma cevap vereceksin. (**Stalin**'i göstererek) Bu adamı tanıyor musun?

Meryemova: Evet efendim. İsmi... (**Stalin**'e bakar).. İsmi şey ... Yakov Givili bi şey... Kod adı Cekidze.

Beria: Daha önce verdiğin ifadelere dayanarak soruyorum. Kocan olacak bu adam sana ne dedi, ne teklif etti?

Meryemova: Dedi ki, bundan sonra ... şey... ona Stalin yoldaş diyecekmişim. Sakın ha Yakov yoldaş demiycekmişim ... sıkı sıkı tembihlediydi. Sonra yanıma bir adam verdi. Bu da artık senin kocan Cekidze dedi. O adamı kocam olarak belliycekmişim. Bir de şey...

Beria: (Ayağa kalkıp dolaşarak): Ne?

Meryemova: Traktist bir çete varmış. Bu Yakov onun mensubuymuş. Sen de oraya mensupsun artık dedi. Ben traktörden mıraktörden anlamam dediysem de dinlemedi. Oraya aldı beni de.

Beria (*Hafifçe gülümser*): Yaaaa... Ama mahkemede böyle söyleme. Traktist değil, Troçkist olacak. Söyle bakayım bir daha. Tekrarla.

Meryemova: Trakist.

Beria: Ooooo... oooo.... aaaa değil.

Meryemova: Trokist.

Beria: Sonra başka neler dedi?

Meryemova: Ahçı kadın olarak devleti sen yöneteceksin de dedi. Ben yönetemem dedim. Hayır, yönetecekmişim. Lenin yoldaş öyle demiş güya.

Beria: Neyse, bunu geçelim. (*Stalin'e döner*): Ne diyor-sun Meryemova'nın söylediklerine Yakov?

Stalin: Evet öyle söyledim. Yani Lenin'in söylediklerini.

Beria: Proletaryanın bir mensubuyla alay etmek ha... Yakov, bunun da hesabını verirdin ama bu bir ayrıntı. (*Meryemova'ya*)... Troçkist-Buharinist sağcı bloka dahil etti mi seni de?

Meryemova: (*Önüne bakarak*): Etti, sorgucu yoldaş.

Beria: Ne dedi?

Meryemova: Sosyalist ana vatanı yıkacakmışız efendim.
Amacımız iktidara gelip partiyi tasfiye etmekmiş.

Beria: Sana sahte Stalin olduğunu söyledi mi?

Meryemova: Biliyordum zaten.

Beria: Yani bile bile suç işlemiş oldun. Kandırma söz konusu değil, öyle mi?

Meryemova: Suçum idam mıdır?

Beria: *(Odayı arşınlar):* Onu ben bilemem. Yüksek Sovyet mahkemelerinin kararlarına karışmak bizim işimiz değil. Biz suçluyu suç delilleriyle ve itiraf-larıyla birlikte yüksek savcıya teslim ederiz.

Meryemova: Bilmiyordum.

Beria: Neyi?

Meryemova: Sahte Stalin olduğunu. Bana gerçek Stalin olduğunu söylemişti, ben de inandım.

Beria: Peki, ifadene böyle yazarız.

Meryemova: Bir de şey...

Beria: Ne var?

Meryemova: Bana ayıp şeyler de söyledi efendim... Kendisine bir tabanca getirmemi istedi.

Beria: Suç başka, ayıp başka.

Meryemova: Ama sayın sorgucu yoldaş ... Tabancayı orama sokup *(Parmağıyla önünü gösterir)* getirmemi istedi. *(Utanmış gibi başını önüne eğer.)*

8. Sahne:

Sorgu odası

Oleg: Haydi... şimdi yeniden başla...

Stalin: Karşıdevrimci Troçkist-Buharinist sağcılar blokuna dahil olduktan sonra gerekli faaliyetlere giriştim. Amacımız, sosyalist rejimin kalbine sız-maktı. Bu alçakça amacımıza...

Oleg: Hayır, bir cümle atladin. Kalbine sız-maktı dedikten sonra şu cümleyi de söyleyeceksin: O kalp, elbette büyük lider Stalin'in yaşadığı ve ulusu yönettiği Kremlin'di. Aman orayı atlama. Bir de bu cümleyi vurgulu söyle. Tekrar başlayalım.

Stalin: Karşıdevrimci Troçkist-Buharinist sağcılar blokuna dahil olduktan sonra gerekli faaliyetlere giriştim. Amacımız, sosyalist rejimin kalbine sız-maktı. O kalp, elbette büyük lider Stalin'in yaşadığı ve ulusu yönettiği Kremlin'di. Bu alçakça amacımıza ulaşmak için her türlü hileye başvur-makta kararlıydık...

Oleg: Bak, Yakov... Burayı daha içten, daha vurgulu, inandırıcı söylemelisin... Hatta tam burada elini göğsüne götürmelisin. Şöyle bak (*Gösterir*)... O kalp, elbette büyük lider Stalin'in yaşadığı ve ulusu yönettiği Kremlin'di. Bunu söylerken elini, Kremlin'i ve Stalin yoldaşı gösterir gibi havaya kaldır. Bak şöyle (*Gösterir*). Sanki o anda ufukta Kremlin'i ve Stalin yoldaşı görmüşsün gibi...

Stalin: (*Hareketleri de yaparak tekrarlar*): O kalp, elbette büyük lider Stalin'in yaşadığı ve ulusu yönettiği Kremlin'di.

Oleg: (*El çırpıp*) Bravo ... bravo... harika oldu burası...

9. Sahne:

Politbüro Toplantısı

Cekidze "Stalin": Evet beyler... böylece bir komployu daha atlatmış bulunuyoruz... Partimizin uyanıklığı üstün geldi. Gördüğümüz gibi bu alçaklar Kremlin'e kadar sızabilmişlerdir... Bu da uyanıklığımızı bir kat daha arttırmamızı zorunlu kılmaktadır... Vidaları sıkıştırmamızı gerektirmektedir. Beria Yoldaş bu konuda gerekenleri yapacaktır...

Beria: Sayenizde ve yol göstericiliğinizle, Stalin yoldaş.

Cekidze "Stalin": Şimdi biraz ara verelim ve dinlenelim bakalım... (*Molotov'a döner*)... Hadi bakalım Mihail... Hazır mısınız?

(*Molotov elini yanında duran keman çantasına atar. Kemanını çıkarır, akort eder. Bu arada Cekidze "Stalin", Kalinin, Beria ve Jdanov karşısına geçip otururlar. Molotov kemanıyla bir ilahinin nağmelerini çalar ve diğerleri onun karşısında yüksek sesle ilahiyi söylemeye başlarlar.*)

10. Sahne:

Mahkeme Salonu

(Sanıklar: **Jozef Stalin** (kendisine sonradan takılan adla **Yakov Glashvili**), **Elizabet Meryemova**, **Boris Poskrehisev**)

Başsavcı Vişinski: Bu halk düşmanı Troçkist-Buharinist çete, sosyalist rejimimizi ve sosyalist ana vatanımızı yok etmek üzere ayaklanma girişimlerinin Bolşevizmin çelik iradesiyle yok edildiğini görünce son çare olarak devletimizin içine sızmayı denemek zorunda kalmıştır. Amaç, iktidarı ele geçirmek ve batılıların planları çerçevesinde Almanya ile Sovyetler Birliği'nin arasını açarak savaş çıkartmaktır. Son meşum planları bu alçak kuduz köpeklerin, Stalin yoldaşı yok etmek ve onun yerine geçmektir. Bunun için uygun planları bizzat Troçki ve batılı istihbarat örgütleri yapmıştır. Planları şuydu: Ta Çarlık zamanından beri Ohrana ajanı olan Yakov Glaşvili adlı aşağılık yarattığı Stalin'in yerine geçirmek. Bu akıl almaz meşum planı adım adım yürürlüğe koydular.

Yakov Glaşvili ve kadrosu batı ülkelerinde derlenip toparlandı. Troçki denen aşağılık dönem Paris'te Yakov Glaşvili ile Bristol adlı ünlü otelde buluştu ve ona gerekli talimatları verdi. Yakov denen ajanın itiraflarından bunların ayrıntılarını dinleyeceğiz. Planın en zor kısmı Kremlin'e sızdırmaktı. Bunun için en elverişli unsurlar ne yazık ki, Kremlin'de mevcuttu. Stalin yoldaşın sekreteri Boris Poskrehisev'i ele geçirdiler önce. Ona batıda müreffeh bir hayat süreceği sözü verdiler ve baştan çıkardılar. Onu elde ettikten sonrası kolaydı. Boris Poskrehisev, Kremlin'de aşçı olarak çalışan Elizabet Meryemova'yla ilişki kurdu. Önce, işbirliği halinde, eskiden beri Stalin yoldaşın güvenini kazanmış sağlam bir Bolşevik olan, Meryemova'nın kocası Cekidze'yi zehirleyerek ortadan kaldırdılar. Ancak kurnazca bir planın sonucu, Cekidze'yi yaşıyormuş gibi gösterdiler. Yakov haini Cekidze'nin yerine geçti. Stalin yoldaşın yazılı mesajlarını, Yakov haini, Cekidze'nin el yazısını taklit ederek cevaplandırdı ve böylece Stalin'in, yoldaşı Cekidze'nin ortadan kaldırıldığını öğrenmesini birkaç ay önlediler. Kremlin bir anlamda casus ve sabotajcılarının eline geçmişti. Stalin yoldaşın etrafı ajanlarca sarılmıştı. Şimdi sıra, Stalin yoldaşı enterne edip onun yerine, gerekli makyajlarla Stalin yoldaşa benzetilmiş Yakov Glaşvili'nin geçirilmesindeydi... Bunun için meşum bir plan daha yaptılar. Her zaman Stalin yoldaşın yemeklerini önceden tadan Meryemova, tabakları değiştirecek

ve böylece ulusumuzun büyük önderinin zehirlenmesini sağlayacaktı. Ne var ki, Stalin yoldaş her zamanki Bolşevik uyanıklığıyla durumu anladı ve Meryemova'yı suçüstü yakaladı. Bunun üzerine Meryemova'nın işbirlikçileri, Stalin yoldaşın odasına girerek onu zorla tutukladılar ve Kremlin'in mahzenine taşıyıp elini ağzını bağladılar. Onu nasıl yok edeceklerini düşünüyorlardı. Bu arada, Yakov Glaşvili, Stalin yoldaşın yerine geçmişti bile... Üstelik kimin makyajıyla. Meyerhold denen hainin ustaca makyajıyla. Tiyatro yönetmenliğinde yaptığı alçakça oyunlarla Stalin yoldaşı gözden düşürmeye çalışan bu kuduz köpek, tüm maharetini gösterdi ve Yakov hainini tam bir Stalin benzeri olarak sahneye çıkardı. Öyle ki, politbürodaki yoldaşlarımız bile bir süre durumu anlayamadı. Sahte Stalin'in yaptığı ilk iş, Sovyet devletimiz adına batılılarla bağlantıya geçerek, onlara Almanya'ya karşı birleşik cephe kurma önerisinde bulunmak oldu. Batılı devletler amaçlarına ulaşmış görünüyorlardı. Savaş kışkırtıcılığı aldı yürüdü. Hain dönem Troçki, birleşik cephe çalışmalarını bizzat örgütledi. Oğlu Sedov batılılarla teması gerçekleştiren kilit adamı. Hainler, sahte Stalin'in bu sahtekârlığının ortaya çıkarması için ellerinden geleni yaptılar. Durumu anlayan, NKVD'mizin başkanı Yagoda yoldaşı sahte suçlularla hain ilan edip öldürdüler. Yagoda yoldaşa işkence yaptılar ve Lubyanka bodrumlarında katlettiler. Tanıklar arasında bulunan tümgeneral Vasili blohin,

kendilerine işkence ve infaz talimatının nasıl bizzat, komplolarının açığa çıktığını anlayınca intihar eden satılık uşak Yezhov tarafından verildiğini ve Bolşevik disiplin icabı bu görevi nasıl yerine getirmek zorunda kaldığını burada sizlere anlatacaktır. Hem de nasıl alçakça işkence yöntemleriyle. Yezhov adlı alçak, Yagoda'nın soyularak dövülmesini emretmiştir. Blohin yoldaş bu olayı göz yaşlarıyla anlatmaktadır. Sadece Yagoda yoldaş değil, çok sayıda NKVD görevlisi, bu ajanların emirleriyle ölüme gönderildi. Bütün bu kargaşalık dört ay sürdü. Bu dört ay boyunca katil sürüsü, Kremlin'in bodrumlarında tutulan Stalin yoldaştan ölümüne korkuyor, onun yanına yaklaşmaya cesaret edemiyordu. Sonunda bu görevi yerine getirmeye, tümgeneral Blohin tayin edildi. Blohin, Bolşevik vazife bilinciyle, elindeki Alman yapısı Walter marka silahla Stalin yoldaşa yaklaştığında, karşısında gerçek Stalin'in bulunduğunu her zamanki Bolşevik uyanıklığıyla fark etti... Ne var ki durumu belli etmemesi gerekiyordu. Yalnızca Stalin yoldaşın kulağına onu kurtaracağını fısıldadı. Bunun için uygun zamanı beklemesi gerekiyordu ama önce durumdan politbüro haberdar edilmeliydi. Ne var ki, politbüro durumu Blohin'den önce fark etmiş ve Stalin yoldaşı kurtarmak için planını yapmıştı bile. Politbüro son derece uyanık bir plan yürüttü. Hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi, sahte Stalin'in düzenlediği toplantıya gidildi. Orada sahte Stalin politbüro üyelerine hakaretler sa-

vurdu ve partinin o zamana kadar yürüttüğü Bolşevik uyanıklık hareketini yerlere batırdı. Çünkü bu uyanıklığın kendisini de mahvedeceğinin bilincindeydi. Bu politbüro toplantısının sonunda sahte Stalin'in tutuklanmasına karar verildi, ancak Yezhov alçağı bunu önlemeye çalıştı. Politbüro içinde Stalin'in sahte olduğunu bilen bir tek o vardı. Bunun üzerine Yezhov da tutuklandı. İşte bu caniyane komplo böylece açığa çıkmış oldu. İşte karşınızda komplocu sürüsü. Vurun bu kuduz köpekleri. Gebertin bu, vahşi dişlerini ve pençelerini halktan gizleyen çetecileri! Kahredin Marksizmin büyük ideallerini kanlı ağızındaki ve dişlerindeki zehirle çürütmeye çalışan Troçki yılanını!... Kahredin bu sefil hayvanları! Sonunu getirin bütün bu sefil tilki ve domuz karışımı yaratıkların, bu kokuşmuş cesetlerin! Yeni Sovyet ulusunun çiçek bahçelerini parçalamak isteyen kapitalizmin çıldırmış köpeklerini imha edin! Hayvanca nefretleriyle liderlerimizin gırtlığına sarılmaya çalışan bu yaratıkları uzaklaştırın ve ipi onların boynuna geçirin. (**Stalin**'e döner) Ayağa kalk Yakov Glaşvili adlı köpek. Anlat bakalım bize bütün yaptıklarını. İtiraflarını dinleyelim. Anlat bize, bu işleri nasıl yürüttün, nasıl başladın...

(**Stalin** ayağa kalkar. Pişmanmış gibi çenesini sıvazlar. Ayakta zor durmaktadır. Önündeki sanık kürsüsüne dayanır konuşurken.)

Stalin: Bunun için çok gerilere gitmek gerekir. Tiflis İlahiyat Okulunda öğrenciydim... On beş yaşındaydım... Bir gün okulun müfettişi Abaşıdze yanıma yaklaştı ve beni bir köşeye çekti... Kendisinin Ohrana görevlisi olduğunu ve Ohrana'nın bana bir görev vereceğini söyledi... Görevi kabul ettim...

*(Sahne yavaşça kararırken **Stalin**'in sesi de iyice kısılır ve duyulmaz hale gelir.)*

Perde.

25 Aralık 2009, 27 Mart 2010.

Kalinin (Fısıldar) : İnanamıyorum. Gerçekten inanamıyorum Stalin yoldaşın bunları söylüyor olabileceğine. Bu bir mucize, sevindirici bir mucize... Ama...

Molotov: Ama ne?..

Yezhov: Bu ya bizleri tuzağa düşürmek için düzenlenmiş bir oyunsaydı... Ha ne dersiniz... Bu ihtimal sizin de aklınıza gelmedi mi?

Jdanov: Doğrusu benim geldi...

Kalinin: Ne diyorsunuz siz... İmkânsız bir şey bu.

Molotov: Bence kesinlikle bir oyun bu... Stalin yoldaş bizim davaya bağlılığımızı sınıyor...

Kalinin: Neler diyorsunuz siz? Öyle olsa Yezhov'un haberi olurdu. O da şaşkın, görmediniz mi?

“Stalin Yargılanıyor” ilginç ve önemli bir oyun. Daha ilk okuyuşumda diyalogları akıcı, kurguyu çarpıcı bulmuştum. Hem sahne hem de perde için heyecan vericiydi. Tek sorun, yaklaşık 40 oyuncu gerektirmesiydi. Süreçte, rol sayısı 15, oyuncu sayısı 8 oldu; iki perde birleşti.

Gün Zileli'ye Stalin bağlamında böyle bir oyun yazdığı için teşekkür ederim -hem tiyatrosever hem de Stalinizme karşı (etkilerini yaşamış) bir sosyalist olarak.

Tarihsel bir fantezi...

Tarık Günersel

ISBN 978-9944-339-28-5

 Kibele